Navrhování Zón 30

Publikováno: 28. 2. 2011

Anotace: Kvalitní podoba a úprava městských prostranství (a komunikací) podporuje chůzi a cyklistiku a pozemní komunikace se pak stávají místem, kde se odehrávají nejen aktivity nezbytné, ale také sociální a volitelné. Jednou z možností tvorby takového prostředí nabízí tzv. plošné zklidňování dopravy. Tento text pojednává o jedné z hlavních forem plošného zklidňování, o zónách 30, pro jejichž navrhování byly v tomto roce vydány technické podmínky TP 218.
Klíčová slova: plošné zklidňování dopravy, rychlost, bezpečnost silničního provozu

Annotation: This article describes the principles of area traffic calming schemes, so called Zone 30 – the maximum speed for motor vehicle is reduced to 30 km/h in these areas, which is supported by implementation of relevant traffic calming measures and by relevant organisation of traffic. The guidelines for implementation of Zone 30 have been published this year in the Czech republic.
Key words: area-wide traffic calming, speed, road safety

Během 20. století se síť pozemních komunikací neustále rozšiřovala s cílem uspokojovat stále intenzivnější a rychlejší automobilovou dopravu. Takovýto vývoj podporoval mobilitu založenou na této dopravě a generoval další používání automobilů, zatímco podmínky pro chodce, cyklisty a obyvatele se ve většině měst zhoršovaly. Dokonce už v raných dobách rozvoje automobilismu se v některých městech zvedala vlna odporu proti nárůstu dopravy a tento stav se v současné době stále více vyhrocuje. Obyvatelé měst touží po tom, aby ulice umožňovaly bezpečný a příjemný pohyb pro chodce, děti, cyklisty. Aby uliční prostor byl atraktivní a podporoval sociální interakce a setkávání lidí a místním komunikacím byl vrácen jejich původní smysl a duch. Jednu z možností tvorby takového prostředí představuje tzv. **plošné zklidňování dopravy**. Zklidňování dopravy je termín označující takový přístup k utváření pozemních komunikací, který vede ke snižování rychlostí a intenzit motorové dopravy. Existuje velké množství dopravně uklidňovacích opatření. Za projekty zklidňování dopravy lze považovat jednoduché úpravy místních komunikací v rezidenčních oblastech stejně jako komplexní přestavbu sítě pozemních komunikací. Zklidňování dopravy je v současné době respektovaným oborem v oblastech dopravního inženýrství, plánování a urbanismu. Mezi významné a rozšířené způsoby plošného zklidňování dopravy patří tvorba oblastí v sídelních útvarech s celoplošným omezením rychlosti na 30 km/h, mnohdy podporovaným i stavebními prvky.

Vývoj zklidňování dopravy ve světě lze zhruba shrnout do následující časové posloupnosti:

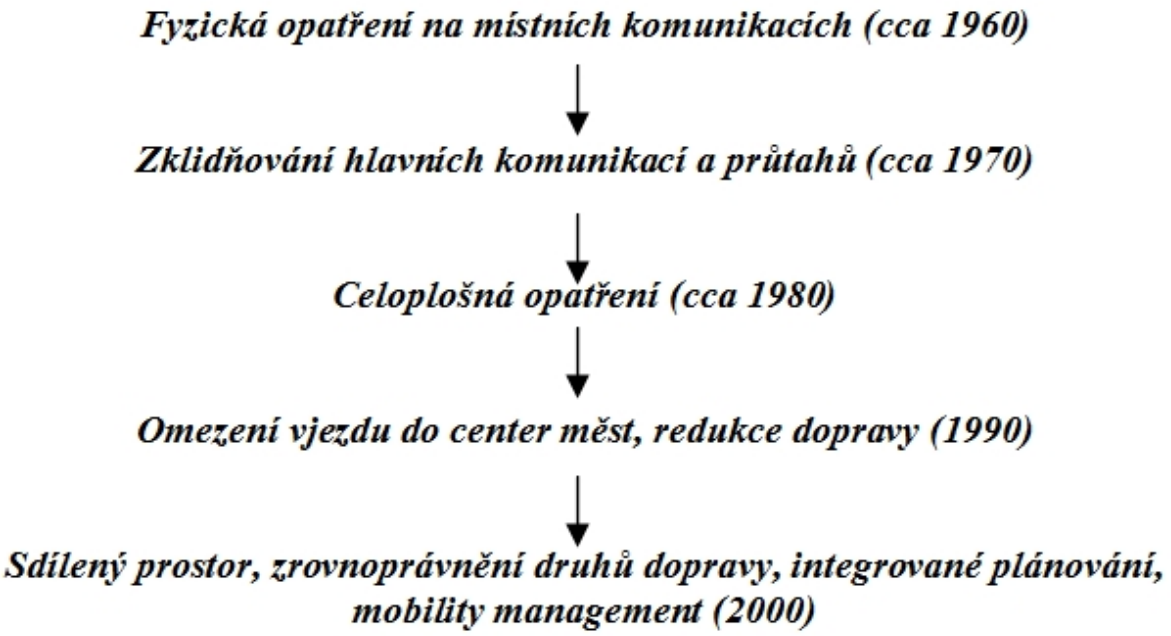

Graf 1: Rychlost, doba reakce, ujetá vzdálenost a brzdná dráha

V rezidenčních oblastech nejsou nehody ve většině případů koncentrovány do nehodových lokalit (jsou rozptýleny) a plošné zklidnění oblasti tak přináší možnost plošného zvýšení bezpečnosti. Plošné zklidňování dopravy znamená vyšší úroveň bezpečnosti zejména pro nejzranitelnější účastníky provozu (děti, starší lidi, osoby s omezenou schopností orientace a pohybu atd.). V oblastech, kde se zavede Zóna 30, je dle studií OECD možné předpokládat snížení počtu nehod s následkem těžkého zranění zhruba o 70 % a počtu smrtelných nehod až o 90 %.

Hlavní zásady návrhu zóny 30

Při plánování dopravního zklidnění musí být v prvé řadě rozhodnuto, která komunikace má jakou funkci, neboť na tom závisí možnosti a vymezení dopravně zklidňujících opatření. Prvním krokem při plánování Zón 30 musí tedy být určení resp. prověření stávající sítě dopravních komunikací. To znamená zjistit, zda pozemní komunikace

- představují spíše ulice rezidenční (a lze je tedy zahrnout do Zón 30) anebo
- slouží v první řadě dopravě a je tudíž nutné je zachovat jako silnice s předností v jízdě s rychlostí 50 (nebo více) km/h.

Pro zřízení Zón 30 připadají v úvahu v zásadě všechna území s obytnou zástavbou nacházející se mimo tranzitní komunikace. Měly by být dodrženy následující pravidla:

- Zóny by měly tvořit jasný urbanistický celek – ohraničitelnou oblast města či obce.
- Velikost zóny je třeba stanovit tak, aby bylo omezení rychlosti pro řidiče stále přehledné a pochopitelné.
- Řidič nacházející se v Zóně 30 by měl mít možnost dosáhnout nejbližší tranzitní komunikace (tzn. komunikace s rychlostí 50 km/h nebo více) nanejvýše po 1000 metrech. Za zvláštních okolnosti lze zvolit i zóny větších rozměrů.
- Silnice uvnitř zóny by měly vykazovat stejnorodé znaky (např. šířku a prostorové uspořádání silnice), které působí svým celkovým dojmem jako „předurčené pro nízkou rychlost“
- Maximální zatížení ve špičkové hodině by nemělo překročit následující hodnoty: 250 voz/h na rezidenčních komunikacích (tj. plošně zklidněných) a 500 voz/h na dopravních (sběrných) komunikacích.